

Posudek diplomové práce Terezy Šornové: “Otázka typu chování jako suspektního rizikového faktoru vzniku specifických onemocnění“

Posuzovaná diplomová práce se týká zajímavého tématu vztahu typu chování jedince k jeho zdravotnímu stavu.

Diplomová práce je přiměřená svým rozsahem, má 119 stran textu (dále seznam literatury a přílohy).

V podstatně delší teoretické části práce (poměr stránek 78:41) se autorka v devíti oddílech věnuje některým tématům s různou mírou relevance k zaměření práce. Celkově zejména úvodní kapitoly jsou pojaty bez náležité konfrontace s literárními prameny. V práci postrádám přehled související odborné literatury (a to i české), jinde uvedené literární zdroje končí příliš dávno, absence současných pramenů (s výjimkou prací Kebzy, Vymětala, Výrost a Slaměník). Práce je nezřídka psána spíše v obecném tónu, má až vyprávěcí charakter, v některých aspektech nadměrně generalizující, tvrzení nepodložená citacemi. Zařazení některých témat je diskutabilní, např. popis jednotlivých neurotransmiterů, koncept sociální opory a především syndromu vyhoření - neboť s nimi dále autorka nepracuje. Naopak se v práci nevyskytuje řada témat, která se přímo nabízejí: problematika hostility, deprese, copingových strategií právě u nemocných se sledovanými onemocněními, problematika jejich diagnostiky, užívané nástroje, nejednoznačnost zjištěných výsledků atd. Uvedení mnoha (14) epidemiologických grafů přímo v textu je také sporné, některé údaje by jistě mohly být aktuálnější než z let 1985-1997.

Vzorek tvořilo 14 nemocných s kardiovaskulárním nebo onkologickým onemocněním, akutně hospitalizovaných na interní klinice v době sběru dat – březen 2006. Užitými metodami byly: škála na měření hostility a nahněvanosti, Beckova škála depresivity, SVF 78 dotazník strategií zvládání stresu, vizuální analogová škála na locus of control a rozhovor.

Po přečtení empirické části práce mám k výzkumnému projektu, jeho realizaci a závěrečné diskusi několik připomínek a otázek.

- Projekt je popsán velmi stručně a postrádám obsáhlejší charakteristiku záměru empirické části práce. Nejsou zde žádné hypotézy ani otázky.
- Vzhledem k zaměření práce (vliv typu chování na rozvoj specifických druhů onemocnění) je diskutabilní zvolený charakter výzkumu.
- Nelze hovořit o kazuistikách, jsou to spíše kazuistické zlomky, jen stručně nastiňující některá témata.
- Chybí podle mého názoru některé podstatné informace ohledně respondentů i sběru dat, např. jakým způsobem byli vybíráni klienti pro rozhovor, resp. proč je výsledkem nepříliš homogenní složení souboru (značná polymorbidita, různá závažnost aktuálního stavu, různá fáze nemoci, jedna pacientka operována pro ca před 36 lety, jiný pacient umírá do měsíce atd).
- Postrádám také více údajů o dotazovaných pacientech (řada dat má pouze informativní hodnotu, bez psychologické syntézy) a především psychologickou úvahu nad jednotlivými životními příběhy a komparaci s dotazníkovými výsledky. Diplomandka mohla více údajů vytěžit nejen z rozhovoru, ale i ze zdravotní dokumentace (aktuální medikace psychofarmaky atd.)

- Empirickou část tvoří za sebe řazené údaje ze zdravotní dokumentace, rozhovoru a výsledky škál a shrnout takto získaná data se autorce příliš „nově“ nepodařilo (2 strany). Shrnutí výsledků a diskuse jsou mimořádně stručné a je ke škodě práce, že autorka neprovedla důkladnou psychologickou rozvahu celého výzkumného projektu i získaných dat.

Po formální stránce je práce v pořádku, vyskytují se zde ale překlepy.

Přes uvedené připomínky a výhrady doporučuji, aby se posuzovaná diplomová práce Terezy Šornové stala předmětem obhajoby.

V Praze dne 4. května 2006

PhDr. Tamara Hrachovinová, CSc.